

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De geest van het Oude Loo. Juliana en haar vriendenkring 1947-1957

Bree, J.T.L.M. van

Citation

Bree, J. T. L. M. van. (2015, June 24). *De geest van het Oude Loo. Juliana en haar vriendenkring 1947-1957*. Uitgeverij Conserve, Schoorl. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/33647>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/33647>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/33647> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Bree, Han van

Title: De geest van het Oude Loo. Juliana en haar vriendenkring 1947-1957

Issue Date: 2015-06-24

DEEL I

Een goed koninklijk initiatief

(1947-1951)

Juliana's vriendinnen

Tussen haar terugkeer uit ballingschap in 1945 en haar troonsbestijging drie jaar later leerde Juliana drie vrouwen kennen die zo'n tien jaar lang een belangrijk rol zouden gaan spelen in haar leven: Erna Mijnsen, Bep Pierson en Rita Pennink. Deze drie vriendinnen waren (met hun echtgenoten) ook nadrukkelijk betrokken bij de Oude Loo-conferenties en speelden een rol in de crisis van 1956. De contacten tussen de vrouwen waren mede via de prinsesjes tot stand gekomen. Wie waren deze vrouwen?

In 1947 ging Nederland gebukt onder een strenge winter. Rond Paleis Soestdijk lag half februari een dik pak sneeuw. Journalisten en persfotografen liepen bij de hekken te blauwbekken, want er was na Beatrix (1938), Irene (1939) en Margriet (1943) een vierde kind op komst. Op 18 februari werd het wachten beloond en konden artikelen geschreven en foto's geschoten worden. Prinses Juliana en prins Bernhard hadden er weer een dochter bij: Maria Christina. Haar roepnaam was Marijke.

Op het eerste gezicht gaf de geboorte van het vierde prinsesje aanleiding tot vreugde op Paleis Soestdijk. Achter de façade was de bezorgdheid echter groot, want Marijke was immers vrijwel blind. Prinses Juliana voelde zich verantwoordelijk voor de handicap van haar jongste kind: tijdens de zwangerschap had zij rodehond opgelopen, vermoedelijk bij een bezoek aan een schip vol repatrianten uit Nederlands-Indië. De ziekte had de vrucht in haar schoot beschadigd.

Al voor de geboorte van Marijke was met het oog op de gezinsuitbreiding Rita Pennink-Nitschmann aangeworven als kinderverzorgster. Zij zou geen gewoon personeelslid zijn, maar werd al snel heel close met haar werkgeefster Juliana.

Rita Pennink

De nieuwe kinderverzorgster was op 14 oktober 1912 in Kediri (Java) geboren. Na de dood van haar vader was het gezin Nitschmann teruggegaan naar Nederland. Rita ging als au pair in Engeland aan de slag en trouwde vervolgens met Hans Pennink. Met hem keerde ze naar Java terug. Daar kwam haar interesse voor mystiek tot ontwikkeling. Rita Pennink stond 'onthecht in het leven'. Maar vóór alles had zij een duidelijk godsbesef. Volgens haar zat God

in de mens en bestond toeval niet: alles in het leven had een diepere betekenis, een bedoeling.¹

Tijdens de Japanse bezetting verbleef Rita Pennink in een vrouwenkamp. Ze maakte daar indruk door de wijze waarop zij de kinderen wat levensvreugde en afleiding probeerde te schenken. Haar man werd elders geïnterneerd en vervolgens op transport gesteld naar Birma. Hij zou nooit aankomen: het schip werd getorpedeerd en hij kwam daarbij om het leven.² Een jaar na de oorlog keerde Rita Pennink per schip terug naar Nederland. Aan boord maakte ze zich verdienstelijk door zieke kinderen te verzorgen.

Terwijl Rita in Engeland een cursus antroposofie volgde, werd ze door Juliana gevraagd om kinderverzorgster op Paleis Soestdijk te worden. De prinses was via via op haar geattendeerd. Bernhards vriend Gerben Sonderman haalde Rita in Engeland op en vloog haar naar Nederland. Na enige aarzeling – ze wist niet of een baan aan het hof wel strookte met haar onconventionele instelling – besloot Rita in het voorjaar van 1947 op het aanbod in te gaan.³ Ze kreeg een proeftijd van drie maanden, maar zou zowat vier jaar werkzaam blijven als verzorgster van met name Marijke en Margriet.

Rita Pennink woonde na haar aanstelling op Paleis Soestdijk. Om haar te kunnen huisvesten had Juliana haar kleedkamer afgestaan. Het werd Rita's zitkamer. De kinderverzorgster sliep met de prinsesjes Margriet en Marijke op

Rita Pennink met de prinsesjes Marijke en Margriet (rechts).

één kamer. De twee oudste prinsesjes, Beatrix en Irene, deelden een andere slaapkamer.⁴ Na haar aanstelling was Rita Pennink bij alle belangrijke gebeurtenissen aanwezig. Zo droeg zij de kleine Marijke bij de doopplechtigheid op 9 oktober 1947 de Domkerk in Utrecht binnen. Vrijwel alle wintersportvakanties maakte zij mee. Ook zou zij op diverse Koninginnedagen en ook bij andere gelegenheden gefotografeerd worden met de kleine Marijke in haar armen.

Door vrijwel iedereen die haar gekend heeft, wordt Rita omschreven als 'hartelijk'. Daarnaast wordt ze 'impulsief, doortastend en gedreven' genoemd en ook 'lief'. Als ze ergens van overtuigd was, dan ging ze ervoor. De meeste kinderen die met Rita Pennink te maken kregen, waren dol op haar.⁵ Zo had Eudia Pierson volgens haar moeder 'een grote liefde' voor 'Mevrouw Pennink' opgevat.⁶

De rossige Rita was niet alleen bij kinderen populair. Ook de meeste volwassenen mochten haar. En dat gold zeker voor Juliana. Met haar kreeg Rita 'een heel bijzonder en intens vertrouwelijk contact'.⁷ Ze werden hartsvriendinnen. Bij crisismomenten was Rita de steun en toeverlaat van 'Jula' of 'Lula', zoals zij en andere vriendinnen de vorstin mochten noemen.⁸ En ook als Bernhard weer eens vervelend had gedaan tegen 'de grote witte olifant', zoals hij Juliana vernederend noemde, ging zij bij Rita uithuilen.⁹

De vrolijke, impulsieve Rita viel aanvankelijk ook bij prins Bernhard in de smaak. Die zou volgens diverse bronnen een oogje op haar hebben gehad. De slanke Rita liet echter snel weten niet van diens avances gediend te zijn. Ook Bernhards vriend Gerben Sonderman zou met Rita hebben geflirt.¹⁰ Omdat ze nogal heftig uit de hoek kon komen en nadrukkelijk aanwezig kon zijn, riep ze ook weerstand op. Ze werd te geëxalteerd gevonden en haar enthousiasme werd soms ook als 'hysterisch' beoordeeld – een mening die overigens later weer werd bijgesteld.¹¹

Wilhelmina behoorde tot de groep mensen die zeer op Rita gesteld was. De oude vorstin en de kinderverzorgster hadden vaak lange discussies over onder meer 'Christus zorgende liefde'. In een brief aan Rita ging Wilhelmina door op zo'n gesprek. Om een beeld te krijgen van de aard van die gedachtewisselingen, het belang dat gehecht werd aan het vertrouwen in Christus en de persoonlijke en hartelijke wijze waarop Wilhelmina met 'lieve' Rita omging, volgt hier een in Apeldoorn geschreven brief, gedateerd op 1 augustus 1949.

Ter aanvulling van ons gesprek aan tafel, nog het volgende. Het alles omvattende en alles beheerschende is voor ons menschen Christus offerende liefde; d.i. Zijn bekommernis om ons ware en hoogste welzijn. Hij is er steeds mee bezig dit te bevorderen. Laten wij dit nooit vergeten. Om 't even of geluk, zonneschijn en blijdschap ons deel zijn, dan wel worsteling en innerlijke strijd en lijden! 't Is *altijd* zegen die wij van Hem ontvangen. En voor de drie laatste leeren wij Hem dankbaar zijn op den langen duur. Denk aan Jacobs worsteling waarna hij voor zijn verdere

leven kreupel bleef, deerlik een wrak, hoe hij deze worsteling besloot door niet te scheiden van zijn tegenstander voordat deze hem gezegend had. De zekerheid die daaruit spreekt, n.l. dat achter het schijnbaar harde dat ons treft, Christus zorgende liefde schuilgaat, bepale ook onze houding in oogenblikken van strijd en lijden waarin alles donker en raadselachtig lijkt, onze houding tegenover 1) wat wij doormaken en 2) tegenover Christus.

Nu een hierbij aansluitend onderwerp! n.l. *onze* liefde tot en voor Christus. Hij laat ons daarin volkomen vrij, maar *Hij wacht erop* omdat eenmaal aan Hem door liefde gebonden beteekent voor eeuwig gebonden. Wat is dat toch heerlijk.

Nu, lieve Rita, hoop ik dat ik duidelijk ben geweest in wat ik hier schreef en ook mijn hand leesbaar voor je zal zijn. In ieder geval hoop ik dat gij dit epistel aan mijn dochter zult laten lezen, zij kan je dan met alles helpen, n.l. handschrift plus inhoud. Wat heb ik de laatste keer genoten.¹²

Kortom: achter al het lijden gaat de zekerheid van Christus' liefde schuil. Deze opvatting deelde Wilhelmina dus met Rita Pennink, en ook met Juliana. Of bij het gesprek waarnaar verwezen wordt nog meer mensen aan tafel zaten, valt uit de brief niet op te maken. Het zou echter goed kunnen dat Greet Hofmans en/of Wim Kaiser erbij waren. Met hen had Wilhelmina in die tijd immers zeer nauw contact, zoals nog zal blijken.

Bep Pierson-van Tienhoven

In de zomer van 1947 werd het echtpaar Bob en Bep Pierson uitgenodigd voor een cocktail op Paleis Soestdijk. Blijkbaar klikte het, want daarna gingen de Piersons regelmatig op zondagmiddag met Juliana en Bernhard tennissen. Hun dochter Eudia speelde dan met prinses Margriet. Juliana en Bep raakten in de volgende jaren steeds hechter bevriend.¹³

De Piersons hadden een vakantiehuis in Noordwijk en in de zomer van 1948 kregen ze daar bezoek van Juliana. De prinses had een werkbezoek in de buurt afgelegd en kwam daarna thee drinken. 'Pietie', zoals Margriet werd genoemd, was eerder die dag al gekomen om met Eudia te spelen. In het dagboek dat ze voor haar dochter heeft bijgehouden, schreef Bep dat het een frisse, maar mooie dag was. 't Hele huis wordt opgeruimd en met bloemen volgezet. We vertellen 't niemand opdat ze zoo onopgemerkt mogelijk zal zijn. Daar komt de grote zwarte Cadillac over de duinweg. Ze staan al in de tuin! De auto rijdt volgens afspraak de garage in, de deuren gaan dicht, de Prinses loopt ongezien door de tuin naar binnen en gaat zonder dat een sterveling 't merkt zwemmen. Ze geniet zienderoogen'.

Dit bezoek van Juliana aan Noordwijk werd nog als bijzonder ervaren, maar het bleef niet bij die ene keer. Op 27 augustus 1948, dus kort voor haar inhuldiging, kwam prinses Juliana met haar drie oudste dochters opnieuw

naar 'Het Huis aan Zee'. Het was er druk, want er waren al tien logés, jong en oud. Het hele huis werd opgeruimd en alle troep werd in één kamer gepropt, zodat prinses Juliana het niet zou zien. Vlak voor het hoge bezoek arriveerde, viel de jongste logé, 'Allardje', van de trap en gilte het uit van de pijn. Het ventje werd zolang in de rommelkamer gelegd. Toen Juliana binnenkwam en het huilen hoorde, stevende ze meteen de kamer binnen, 'waar ze nu juist niet moest komen!! Ze moest erg lachen om onze opzet, die zoo heerlijk mislukt was'.¹⁴

Bij binnenkomst had Juliana al voor een verrassing gezorgd, die Bep verlegen maakte. 'Ik heet de Prinses welkom in de garage waar ze vraagt of we elkaar niet bij de naam zullen noemen. Ik krijg een prop in mijn keel, voel me echt vereerd. Zij merkt waarschijnlijk mijn verlegenheid, doet de dicky van de auto open, waar een volledige lunch in staat, doet een schaalte open en zegt: "Bep, wil je een peertje?" Meteen is het ijs gebroken.'¹⁵

Er werd gezwommen en gegeten. 't Geheel was een groot succes. Om 7 u nam de Prinses bijzonder hartelijk afscheid, je kon echt merken, dat ze 't dol had gevonden, één dag van relaxen voor de zware taak die haar heel spoedig zou wachten.' Terugblikkend beschreef Bep Juliana als volgt: 'wat een schat is onze toen a.s. Koningin, wat een eenvoud, wat een charme, wat een wijze, verstandige, intelligente vrouw en moeder!'¹⁶

Toen Bep Pierson nog geen week na de inhuldiging Eudia naar Paleis Soestdijk bracht om er te gaan spelen, voelde zij zich enigszins ongemakkelijk 'omdat ik niet wist als ik de koningin zou zien of ik dan "Majesteit" of Julia moest zeggen. Zoo gingen we dan samen ten Paleize. De lakei zei dadelijk "De Koningin vraagt of u even bij haar komt." Ze stond al boven aan de trap en ik maakte haar een compliment dat ze 't er zo goed had afgebracht. 't Was alles zoo gewoon en vanzelfsprekend'.¹⁷

Bep van Tienhoven, zoals haar meisjesnaam luidde, was op 16 mei 1902 in Arnhem geboren en dus zeven jaar ouder dan Juliana. Zij was de dochter van een rechter en ging, na eerst op een kostschool in Bloemendaal het gymnasium te hebben doorlopen, ook zelf rechten studeren. Ze maakte haar studie af en werd 'mr.', wat later nog voor verwarring zou zorgen.

Op 16 april 1931 trouwde de als 'bescheiden', 'lief' en 'gereserveerd'¹⁸ omschreven Bep met Jan Lodewijk 'Bob' Pierson. Deze in Baarn op 6 januari 1908 geboren bankierszoon had eigenlijk architect willen worden en had daartoe onder meer stage gelopen in Berlijn. Maar zijn lot was voorbeschikt: als enige zoon moest hij de bank van zijn vader overnemen. De rustige en vriendelijke Bob was net als zijn bijna zes jaar oudere echtgenote van oorsprong Nederlands Hervormd. Toch trouwden Bep en Bob in een remonstrantse kerk in Arnhem. Blijkbaar hechtten ze niet zo veel waarde aan kerkgenootschappen. Ze zouden ook zelden een kerkdienst bijwonen.

Bep en Bob hadden na hun huwelijk hun intrek genomen op de Kleine Vuursche. In dat landhuis vlak bij Paleis Soestdijk kregen ze na tien jaar hun

enige dochter: Eudia. Daar bouwden ze in de loop der jaren ook een omvangrijke bibliotheek op met daarin onder meer *De kleine Johannes* van Frederik van Eeden, gedichten van Boutens, de *Bhagavad Gita*, *Hoort naar mijn stem* van Franz Werfel, *Scheel Engeltje* van J. van der Hoeven en *Er wordt op u gewacht* van Raimond Bernard ('een symbolische roman').¹⁹

Zoals gezegd raakten de Piersons steeds hechter bevriend met Juliana en Bernhard en de prinsesjes. Eudia ging een paar keer per week paardrijden met Margriet en zat op woensdagmiddag in dezelfde kaboutergroep als prinses Irene. Juliana was erg gesteld op Eudia, die ook uitgenodigd werd op de verjaardagfeestjes van Margriet en Irene en met het koninklijk gezin mee mocht varen op de *Piet Hein*. Met 'Pietie' ging ze ook een aantal jaren op rij logeren bij prinses Wilhelmina, die zij volgens haar moeder 'erg streng, een beetje eng, maar toch ook wel weer aardig' vond.²⁰

Bep en Bob Pierson kwamen regelmatig bij Juliana en Bernhard en niet alleen om te tennissen. Ze werden onder meer ook uitgenodigd om op Paleis Soestdijk de jaarwisseling van 1948/1949 in intieme kring mee te vieren. Wilhelmina was ook aanwezig, maar trok zich op een gegeven moment terug. Verder waren Bernhards moeder Armgard en zijn broer Aschwin aanwezig en een aantal andere echtparen.²¹ 'We deden een dansje, soupeerden heerlijk. De boom ging aan tegen 12 u en toen kwamen de 3 oudste prinsesjes slaperig en wel naar beneden. Een oudjaar om nooit te vergeten.'²²

Op de verjaardag van Bep in 1949 kwamen Juliana en Bernhard eten op de Kleine Vuursche.²³ Aan tafel zaten veertien mensen. Anderhalve maand later waren Bep en Bob Pierson weer te gast op Paleis Soestdijk. 'Op de verjaardag van de Prins gaan we naar een springconcours en met de Koperen Bruiloft maken we 't grote galabal mee. Enig!!!'²⁴

Juliana zou in de volgende jaren, met een of meer dochters, regelmatig te gast zijn bij de Piersons in Noordwijk. Ze kwam soms voor één dag, andere keren bleef ze met 'Trix en Ireen' een heel weekend logeren. Prinses Margriet verbleef soms wel een week lang bij haar vriendinnetje Eudia in Noordwijk.²⁵

Erna Mijnsen-s'Jacob

Op 14 oktober 1948 was Bep Pierson uitgenodigd voor de verjaardag van Rita Pennink. Bij dat feestje, hoogstwaarschijnlijk op Paleis Soestdijk, waren zes vrouwen aanwezig, onder wie koningin Juliana.²⁶ Niet overgeleverd is wie de andere drie vrouwen op het verjaardagsfeest van Rita Pennink waren. Het ligt echter voor de hand dat Erna Mijnsen een van hen was. Dat de Piersons, de Mijnsens en de Oranjes in die tijd al samen optrokken, blijkt uit een ander fragment in het 'babyboek'. Daarin worden verschillende uitstapjes beschreven waaraan ook een of meer prinsesjes deelnamen. In de Paasvakantie van 1949 ging Eudia mee met Juliana, de prinsesjes en Rita Pennink naar een voorstelling van het Scapino Ballet in de Stadsschouwburg in Amsterdam. In dat gezelschap bevond zich ook Mariet Mijnsen, de oudste dochter van Erna.²⁷

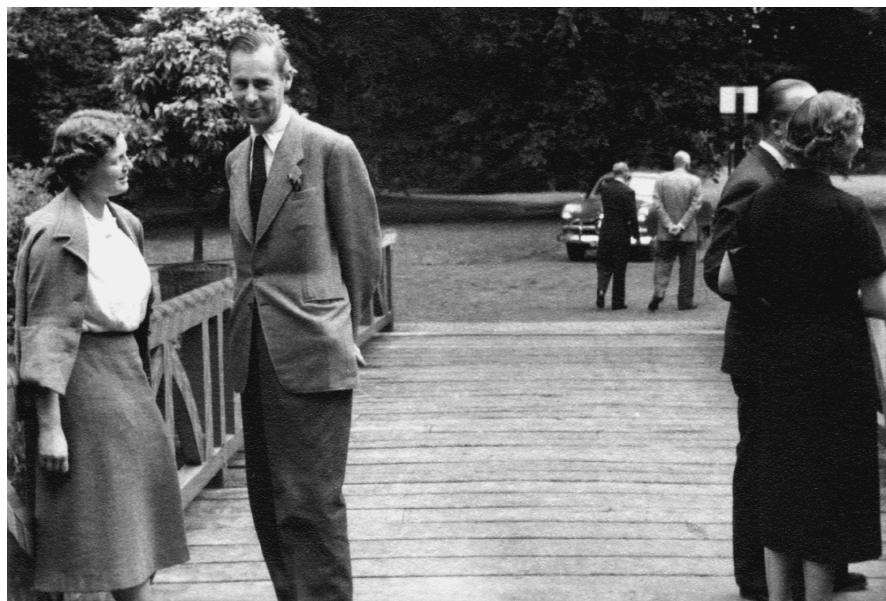
Mariet Mijnsen was een klasgenoot van Beatrix op de Werkplaats, de school van onderwijsvernieuwer Kees Boeke in Bilthoven. Via die school waren de moeders Erna Mijnsen en Juliana met elkaar in contact gekomen. De echt)paren Pierson en Mijnsen kenden elkaar overigens al veel langer. Frans Mijnsen, de echtgenoot van Erna, was directeur van verzekeringsmaatschappij Providentia en had Pierson als huisbankier. De contacten tussen Bob Pierson en Frans Mijnsen, die samen vanuit Baarn met de trein naar Amsterdam forensden waar ze allebei werkten, bleven niet beperkt tot zakelijk overleg. Ze raakten al voor de oorlog met elkaar bevriend. Ze hadden ook wel wat gemeen: allebei waren ze tegen hun zin in de harde zakenwereld terechtgekomen.

Bernadine s'Jacob was op 18 november 1911 in Rotterdam ter wereld gekomen. Ze groeide op in een religieus, maar niet kerks gezin. Haar vader was ingenieur, werkte als hoofd onroerend goed bij de gemeente Amsterdam, was directeur van de Holland-Amerika-Lijn in Rotterdam en werd vervolgens wethouder in Baarn. Erna werd door haar ouders, die veel op reis waren, naar een kostschool in Genève gestuurd. Ze was aardig, hartelijk en loyaal, maar ook doortastend en kon scherp uit de hoek komen.

Erna's zus Mary was bevriend met Claar Mijnsen, een zus van Frans, en zo leerden ze elkaar kennen. Frans Christiaan Mijnsen, geboren op 22 februari 1903 in Amsterdam, kwam uit een gezin waarin religie vrijwel geen rol speelde en de kerk al helemaal niet. Zijn vader Frans Mijnsen sr. was directeur van de door hemzelf opgerichte verzekeringsmaatschappij Providentia en was daarnaast een niet onverdienstelijke toneelschrijver en -recensent. Hij zag zichzelf als een late Tachtiger en was onder meer bevriend met Arthur Schnitzler, Herman Heijermans en P.C. Boutens.²⁸

Erna Mijnsen op het Oude Loo. Dankzij hun kinderen raakten zij en Juliana nauw bevriend.

Erna en Frans Mijnsen op de brug naar het Oude Loo. Zij vormden een hecht koppelpaar.

Frans Jr. was in zijn jeugd een soort dandy. Hij was een rijkkeluizoon met een artistieke aanleg: hij kon prachtig tekenen. Na het Amsterdams Lyceum te hebben doorlopen, ging hij aan de Universiteit van Amsterdam biologie studeren. Hij legde onder meer een omvangrijke verzameling insecten aan. Zijn passie zou hij echter niet kunnen volgen, want na zijn kandidaatsexamen moest hij in de voetsporen van zijn vader treden. In 1933 ging hij bij Providentia werken en vier jaar later volgde Frans Mijnsen zijn vader op als directeur van de verzekeringsmaatschappij.

In 1932 waren Frans en Erna getrouwd in de Waalse kerk van Rotterdam. Het paar kreeg vier kinderen: Hein (1933), Mariet (1935), André (1938) en Lot (1944). Ze gingen in Baarn wonen, niet ver van hun goede vrienden Bep en Bob Pierson. Het huiselijk leven van de Mijnsens werd gekenmerkt door een hartelijke chaos, alles moest kunnen. Erna was de ziel van haar gezin: zij reed auto en zij regelde wat er te regelen was.

Frans wordt omschreven als 'een vat vol tegenstrijdigheden'.²⁹ Hij was een gevoelige, kwetsbare en enigszins verlegen man, maar kon ook zeer principieel en hard zijn en was soms driftig. Hij had een zekere neiging tot depressiviteit, was onzeker en kampte met psychische problemen, waarschijnlijk mede veroorzaakt door het feit dat hij in de harde verzekeringswereld niet op zijn plaats was. Hij was liever wetenschapper geworden.

De beweeglijke Frans Mijnsen kon mensen nader tot elkaar brengen. Daarnaast was hij een zoeker en tot het einde toe in staat tot bewondering en

verwondering. Hij had een grote belangstelling voor esoterie, de kabbala en de grote mysteriën. Hij las veel. De bibliotheek die hij en zijn vrouw Erna bezaten is nog goeddeels intact in hun huis in Elspeet, waar ze na Baarn en Amsterdam waren gaan wonen.

De boekenkast van Frans en Erna Mijnsen bevatte een keur aan Nederlandse, Duitse, Engelse, Franse en Russische literatuur. Daarnaast stonden er veel boeken over de Bijbel en over Jezus en werken van Krishnamurti, Meister Eckhart, Rudolf Steiner en Martin Buber. De Mijnsens bezaten de complete werken van Swami Vivekananda (1863-1902), 'de eerste hindoe die de universele boodschap van spiritualiteit voor een groot westers publiek bracht'.³⁰ Vivekananda was een leerling van de mysticus Ramakrishna (1836-1886), en niet toevallig hadden zij ook Romain Rollands *Het leven van Ramakrishna* in de kast staan. Andere werken die daarop aansloten, waren *De Upanishads*; *De quintessens der Bhagavad Gita*; *The Bhagavadgita by Radhakrishnan* en Radhakrishnans *The Hindu view of life*. De Indiase filosoof/diplomaat Sarvepalli Radhakrishnan zal verderop nog uitgebreid aan bod komen.³¹

De opstand der horden van Ortega y Gasset ontbrak niet, net zomin als Pierre Teilhard de Chardin, *Het verschijnsel mens*, eveneens een veelgelezen boek in de jaren vijftig en zestig. Net als de Piersons hadden de Mijnsens van Franz Werfel het boek *Hoort naar mijne stem*, gekregen of aangeschaft op advies van Wim Kaiser. Van Kaiser zelf waren de nodige boeken in de bibliotheek van de Mijnsens terechtgekomen, net als werken van andere inleiders van de Oude Loo-conferenties. Ook stond er een boek van Helena (Willy) Stellwag, *Moeilijkheden bij de opvoeding*. De pedagoog was hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam en woonde in Baarn. Zij behoorde tot de kennissenkring van Frans en Erna en was ook een goede bekende van Juliana. Stellwag zat samen met Frans Mijnsen in het bestuur van het Baarns Lyceum. Op een dependance daarvan, het Incrementum, zaten vanaf de zomer van 1951 ook de kinderen van Juliana en Bernhard.³²

Inhuldiging

Toen Juliana haar dochters naar het Incrementum stuurde, was zij al drie jaar koningin van Nederland. Op 6 september 1948 was zij haar moeder opgevolgd als staatshoofd. 'Wie ben ik, dat ik dit doen mag.' Die memorabele woorden sprak Juliana uit nadat ze het koningsambt officieel had aanvaard. Het citaat uit haar inhuldigingstoespraak, uitgesproken in de Nieuwe Kerk in Amsterdam, is vaak uitgelegd als een teken van onzekerheid, van twijfel over haar eigen capaciteiten.³³ Toch kunnen die woorden net zo goed worden gezien als een uiting van nederigheid, van bescheidenheid en van kracht.

Wat Juliana in haar toespraak tot de Verenigde Vergadering der Staten-Generaal verder nog naar voren bracht en zulks vermoedelijk evenzeer uit volle overtuiging, was het volgende: 'Overeenkomstig de bepalingen van de Grondwet ben ik tot het koningschap geroepen, maar de moed om deze roep te volgen vind ik in vertrouwen op God en in de grote liefde, waarmee ons volk mij

Op deze klassenfoto van het Incrementum, gemaakt in maart 1952, staan André Mijnsen, prinses Irene en Eudia Pierson naast elkaar op de achterste rij.

tegemoet treedt'.³⁴ Hieruit spreekt een diep doorleefd geloof. Bovendien maakte Juliana duidelijk dat zij weliswaar staatshoofd werd, maar moeder bleef. 'Ik wil hier met nadruk vaststellen, dat voor een Koningin haar taak als moeder even belangrijk is, als voor iedere andere Nederlandse vrouw.'³⁵

Van Juliana's nieuwe vriendinnen was alleen Rita Pennink bij de plechtigheden aanwezig. Zij moest vooral op de twee jongste prinsesjes passen. Bep Pierson en Erna Mijnsen beleefden de festiviteiten op gepaste afstand. Erna zou jaren later aan Juliana schrijven: 'Bij je inhuldiging heb je veler sympathie gewonnen toen je je het recht voorbehiel ook moeder te zijn'.³⁶ Bep schreef over de inhuldiging van Juliana: 'Wat had ik met haar te doen want ik wist hoe ze tegen dit alles had opgezien. Hoe prachtig, ontroerend 't alles en vooral haar rede was, hoef ik niet te zeggen, eenieder was diep onder de indruk en we voelden ons allen verenigd rond haar troon'.³⁷